



1780

De corporibus regularibus per doctrinam
sphaericam determinatis; ubi simul nova methodus
globos sive coelestes sive terrestres charta
obducendi traditur

Leonhard Euler

Follow this and additional works at: <https://scholarlycommons.pacific.edu/euler-works>

 Part of the [Mathematics Commons](#)

Record Created:

2018-09-25

Recommended Citation

Euler, Leonhard, "De corporibus regularibus per doctrinam sphaericam determinatis; ubi simul nova methodus globos sive coelestes sive terrestres charta obducendi traditur" (1780). *Euler Archive - All Works*. 505.

<https://scholarlycommons.pacific.edu/euler-works/505>

singulorum laterum, quae fit $= x$, ita vt perimeter cuiusque hedrae fit $= n x$. Deinde quia quaelibet hedra est polygonum regulare, ponatur radius circuli circumscripti $= y$, hincque reperitur area cuiusque hedrae

$$= \frac{1}{2} n x \sqrt{y y - \frac{1}{4} x x}.$$

Denique vocetur radius sphaerae ipsi polyedro circumscriptae $= r$, eritque $\sqrt{r r - y y}$ perpendicularum ex centro sphaerae in quamlibet hedram demissum, cuius pars tertia in aream hedrae ducta et per numerum omnium hedrarum multiplicata dabit soliditatem totius polyedri seu corporis regularis. Ita si numerus omnium hedrarum fuerit $= N$, erit superficies polyedri $= \frac{1}{2} N n x \sqrt{y y - \frac{1}{4} x x}$, tota autem soliditas $= \frac{1}{6} N n x \sqrt{y y - \frac{1}{4} x x} (r r - y y)$. Hinc si fuerit superficies $= S$, erit haec soliditas

$$= \frac{1}{3} S \sqrt{r r - y y}.$$

§. 3. Concipiatur igitur corpori regulari sphaera circumscripta, cuius radium vocauimus $= r$, et omnes anguli solidi reperientur in superficie sphaerae, qui si arcus circulorum maximorum iungantur, cuiuslibet hedrae in superficie sphaerae respondebit polygonum sphaericum regulare totidem laterum n ; hocque modo tota superficies sphaerae, quae est $= 4 \pi r r$, diuidetur in tot huiusmodi polygona regularia sphaerica quot habentur hedrae, quarum numerus cum fit $= N$, area cuiusque horum Polygonorum sphaericorum erit $= \frac{4 \pi r r}{N}$.

§. 4. Quando ergo ternae hedrae planae ad angulos solidos constituendos concurrunt, tum in superficie sphaerica etiam ternae hedrae sphaericae in singulis angulis solidis conuenient; vnde patet in his polygonis sphaericis

ricis singulos angulos fore $= 120$ gr. Sin autem quaternae hedrae planae in angulis solidis concurrant, in hedris sphaericis omnes anguli debent esse recti seu 90 graduum. At si quinae hedrae planae concurrant, in hedris sphaericis singuli anguli erunt 72 gr. Denique si adeo sex hedrae planae conueniant, in polygonis sphaericis singuli anguli erunt 60 gr. Uterius enim progredi ipsa rei natura prohibet.

§. 5. His praemissis omnes casus, qui quidem occurrere possunt, seorsim euoluamus. Ac primo quidem sint omnes hedrae triangulares, quarum vel ternae, vel quaternae, vel quinae, vel senae in singulis angulis solidis concurrere possunt: secundo pro hedris quadrangularibus vel ternae, vel etiam quaternae concurrere poterunt: pro pentagonis autem plures quam tres occurrere non posse manifestum est, quod multo magis pro hexagonis valet.

Casus Primus.

Pro hedris triangularibus, quarum ternae in angulis solidis occurrunt.

§. 6. Hic igitur est $n = 3$, sitque in superficie Tab. I. sphaerica triangulum sphaericum ABC cuique hedrae Fig. 1. planae respondens, et quia eius singuli anguli A, B, C debent esse $= 120^\circ$ eorum summa fit $360^\circ = 2\pi$, vnde eius area colligitur $= \pi r r$, quae cum etiam sit $= \frac{4\pi r r}{N}$, erit $N = 4$. Hinc patet quatuor tantum hedras requiri ad hoc corpus regulare formandum, vnde etiam istud corpus regulare Tetraedron appellatur. Quia ergo omnium angulorum planorum numerus est $= 12$, terni autem in singulis angulis solidis concurrant, angulorum solidorum numerus quoque erit $= 4$.

A 3

§. 7.

§. 7. Iam quia in triangulo sphaerico $A B C$ dantur omnes anguli $A = B = C = 120$ gr. inde etiam latera definiri poterunt per regulas trigonometriae sphaericae. Si enim terni anguli fuerint α, β et γ , et latera ipsis opposita a, b et c , erit

$$\text{cof. } a = \frac{\text{cof. } \alpha + \text{cof. } \beta \cdot \text{cof. } \gamma}{\text{fin. } \beta \cdot \text{fin. } \gamma}$$

et quia omnes anguli sunt inter se aequales, erit

$$\text{cof. } a = \frac{\text{cof. } \alpha + \text{cof. } \alpha^2}{\text{fin. } \alpha^2} = \frac{\text{cof. } \alpha}{1 - \text{cof. } \alpha}$$

Quoniam igitur nostro casu est $\alpha = 120$ gr. erit $\text{cof. } \alpha = -\frac{1}{2}$, ideoque $\text{cof. } a = -\frac{1}{3}$; unde intelligitur, singula latera $A B = A C = B C$ esse quadrante maiora, ita ut excessus cuiusque supra 90 gr. sinus sit $= \frac{1}{2}$, unde iam unum latus erit $= 109^\circ. 28'$; quare cum latus hedrae planae x sit subtensa arcus $A B$ erit $\frac{x}{2r} = \text{fin. } \frac{1}{2} a$. Est vero

$$\text{fin. } \frac{1}{2} a = \sqrt{\frac{1 - \text{cof. } a}{2}} = \sqrt{\frac{2}{3}}$$

hinc ergo colligimus latus cuiusque hedrae $x = 2r \sqrt{\frac{2}{3}}$.

§. 8. Ut autem simul etiam radium circuli hedrae planae circumscripti y inuestigemus, consideremus centrum hedrae nostrae sphaericae, quod sit in O , ex quo, ductis arcibus $O A$ et $O B$, in latus $A B$ demittamus perpendicularum $O P$, latus $B A$ in P bisecans, eritque

$$\frac{x}{2r} = \text{fin. } A P \text{ et } \frac{y}{r} = \text{fin. } O A.$$

Quod si ergo in genere ponamus angulum $P A O = \alpha$ et angulum $A O P = \xi$, ob angulum $A P O$ rectum, erit

$$\text{cof. } A P = \frac{\text{cof. } \xi}{\text{fin. } \alpha} \text{ et } \text{cof. } O A = \cot. \alpha \cdot \cot. \xi.$$

Nostro autem casu est $\alpha = 60$ gr. et $\xi = 60$ gr. hinc

$$\text{fin. } \alpha = \text{fin. } \xi = \frac{\sqrt{3}}{2}; \text{cof. } \alpha = \text{cof. } \xi = \frac{1}{2} \text{ et } \cot. \alpha = \frac{1}{\sqrt{3}};$$

unde

vnde colligitur $\cos. A P = \frac{1}{\sqrt{3}}$ et $\cos. O A = \frac{1}{\sqrt{3}}$, hincque
 $\sin. A P = \sqrt{\frac{2}{3}} = \frac{x}{2r}$ et $\sin. O A = \frac{2\sqrt{2}}{3} = \frac{y}{r}$. Pro nostro
 igitur casu obtinetur latus hedrae $x = 2r\sqrt{\frac{2}{3}}$ et radius
 circuli circumscripti $y = \frac{2r\sqrt{3}}{3}$.

§. 9. Ex his pro x et y inuentis valoribus sequi-
 tur fore, $V(y y - \frac{1}{2} x x) = \frac{r\sqrt{2}}{3}$ et $V(r r - y y) = \frac{r^2}{3}$; vnde
 pro tetraëdro, sphaerae, cuius radius = r , inscripto, sequen-
 tes nanciscimur determinationes, quas simul in fractionibus
 decimalibus adiungamus:

I. Latus hedrae	$= 2r\sqrt{\frac{2}{3}} = 1,632993.r$
II. Radius circuli hedrae circumscripti	$= \frac{2r\sqrt{3}}{3} = 0,942809.r$
III. Area cuiusque hedrae	$= \frac{2r^2}{\sqrt{3}} = 1,154701.r^2$
IV. Superficies tetraëdri	$= \frac{2r^2}{\sqrt{3}} = 4,618804.r^2$
V. Soliditas tetraëdri	$= \frac{2r^3}{9\sqrt{3}} = 0,513200.r^3$

Casus Secundus.

Pro hedris triangularibus, quarum quaternae in an-
 gulis solidis concurrunt.

§. 10. Hic ergo est iterum $n = 3$, fitque in su-
 perficie sphaerica triangulum sphaericum A B C cuique
 hedrae respondens, et quia quatuor coniunguntur, quilibet an-
 gulus erit quarta pars totius peripheriae, ideoque $= \frac{\pi}{2}$,
 vnde summa trium angulorum erit $270^\circ \text{ gr.} = \frac{3\pi}{2}$. Huius
 igitur trianguli sphaerici area erit $= \frac{\pi r^2}{2}$, quae in tota su-
 perficie sphaerae octies continetur, ita ut hoc Polyedrum
 consistet octo haedris triangularibus, ideoque fiat $N = 8$; vn-
 de

de tiam Octaedron vocari solet. Quia ergo numerus angulorum planorum est 24, quorum quaterni occurrunt in singulis angulis solidis, numerus angulorum solidorum erit = 6.

§. 11. Sit nunc iterum O centrum trianguli sphaerici, ex quo in latus AB demittatur perpendicularum OP, vt obtineatur $\frac{x}{2r} = \sin. AP$ & $\frac{y}{r} = \sin. OA$. Quia nunc in triangulo AOP est $\alpha = 45$ gr. & $\xi = 60$ gr. erit $\sin. \alpha = \cos. \alpha = \frac{1}{\sqrt{2}}$ et $\cot. \alpha = 1$; tum vero erit vt ante $\sin. \xi = \frac{\sqrt{2}}{2}$; $\cos. \xi = \frac{1}{2}$ & $\cot. \xi = \frac{1}{\sqrt{3}}$; vnde ex formulis superioribus colligitur $\cos. AP = \frac{\cos. \xi}{\sin. \alpha} = \frac{1}{\sqrt{2}}$, ideoque $\sin. AP = \frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{x}{2r}$; porro $\cos. OA = \cot. \alpha \cot. \beta = \frac{1}{\sqrt{3}}$, hincque $\sin. OA = \sqrt{\frac{2}{3}} = \frac{y}{r}$, ideoque $x = r\sqrt{2}$ & $y = r\sqrt{\frac{2}{3}}$; ex quibus valoribus colligimus $\sqrt{(yy - \frac{1}{2}xx)} = \frac{r}{\sqrt{6}}$ et $\sqrt{(rr - yy)} = \frac{r}{\sqrt{3}}$.

§. 12. Ex his autem valoribus pro octaedro sequentes nascuntur determinationes:

- I. Latus hedrae $= r\sqrt{2} = 1,414214 \cdot r$
- II. Radius circuli $= r\sqrt{\frac{2}{3}} = 0,816496 \cdot r$
- III. Area hedrae $= \frac{rr\sqrt{3}}{2} = 0,866025 \cdot rr$
- IV. Superficies } octaedri $= 4rr\sqrt{3} = 6,928203 \cdot rr$
- V. Soliditas } $= \frac{4r^3}{3} = 1,333333 \cdot r^3$

Casus Tertius.

Pro hedris triangularibus, quarum quinae in angulis solidis concurrunt.

§. 13. Hic ergo iterum est $n = 3$, ac in triangulo sphaerico ABC singuli anguli erunt $= \frac{360}{3} = 72$ gr. vnde

vnde summa angulorum $= 216 = \frac{6\pi}{5}$. Hinc area trianguli sphaerici erit $= \frac{\pi r r}{5}$, quae cum sit vices minor quam tota superficies sphaerae, hoc polyedron constabit ex viginti hedris, ita vt sit $N = 20$, vnde hoc corpus Icosaedron appellari solet. Quia porro omnino 60 anguli plani adsunt, quorum quini in angulum solidum coeunt, numerus angulorum solidorum erit $= 12$.

§. 14. Iam in triangulo sphaerae rectangulo A O P erit angulus $\alpha = 36$ gr. manente $\xi = 60$ gr. Cum igitur constet esse

$$\text{cof. } \alpha = \sin 54 \text{ gr.} = \frac{\sqrt{5+1}}{4} \text{ erit}$$

$$\text{fin. } \alpha = \frac{\sqrt{10-2\sqrt{5}}}{4}, \text{ hinc}$$

$$\begin{aligned} \text{cot. } \alpha &= \frac{\sqrt{5+1}}{\frac{\sqrt{10-2\sqrt{5}}}{4}} = \frac{4}{\sqrt{10-2\sqrt{5}}} = \frac{1}{\sqrt{5-2\sqrt{5}}} \\ &= \frac{\sqrt{5+2\sqrt{5}}}{\sqrt{5}} = \sqrt{1 + \frac{2}{\sqrt{5}}}. \end{aligned}$$

tum vero vt ante erit

$$\text{cof. } \xi = \frac{1}{2} \text{ \& cot. } \xi = \frac{1}{\sqrt{3}}.$$

Hinc igitur fiet

$$\text{cof. A P} = \frac{2}{\sqrt{(10-2\sqrt{5})^2}}, \text{ vnde colligitur}$$

$$\text{fin. A P}^2 = \frac{(6-2\sqrt{5})^2}{10-2\sqrt{5}} = \frac{40-3\sqrt{5}}{10} = \frac{5-\sqrt{5}}{10}, \text{ ideoque}$$

$$\text{fin. A P} = \frac{\sqrt{5-\sqrt{5}}}{\sqrt{10}} = \frac{2}{2r}, \text{ vnde fit}$$

$$x = \frac{2r\sqrt{5-\sqrt{5}}}{\sqrt{10}} = \frac{r\sqrt{10-2\sqrt{5}}}{\sqrt{5}}. \text{ Deinde vero cum fit}$$

$$\text{cof. O A} = \frac{\sqrt{5+2\sqrt{5}}}{\sqrt{15}} \text{ erit}$$

$$\text{finus O A} = \frac{\sqrt{10-2\sqrt{5}}}{\sqrt{15}} = \frac{y}{r}$$

$$\text{hinc } y = \frac{r\sqrt{10-2\sqrt{5}}}{\sqrt{15}}$$

§. 15. Cum igitur fit

$$\frac{1}{2} x x = \frac{r\sqrt{10-2\sqrt{5}}}{2\sqrt{5}}, \text{ erit } \frac{1}{4} x x = \frac{r r (5-\sqrt{5})}{10},$$

quod subtractum ab

$$y y = \frac{r r (10-2\sqrt{5})}{15} \text{ relinquit}$$

$$\left(\frac{5-\sqrt{5}}{30}\right) r r; \text{ sicque erit } \sqrt{y y - \frac{1}{4} x x} = \frac{r\sqrt{5-\sqrt{5}}}{\sqrt{30}}.$$

Deinde vero erit

$$r r - y y = \frac{(5+2\sqrt{5})}{15} r r \text{ ideoque}$$

$$\sqrt{r r - y y} = \frac{r\sqrt{5+2\sqrt{5}}}{\sqrt{15}}$$

hinc igitur fiet

$$\begin{aligned} x \sqrt{y y - \frac{1}{4} x x} &= \frac{r r \sqrt{(5-\sqrt{5})(5+\sqrt{5})}}{\sqrt{5} \cdot \sqrt{30}} = \frac{r r \sqrt{6-2\sqrt{5}}}{\sqrt{15}} \\ &= \frac{r r \sqrt{5-1}}{\sqrt{15}}. \end{aligned}$$

§. 16. Hinc igitur pro Icosaëdro sequentes nanciscimur determinaciones:

- | | | |
|--------------------|---|--|
| I. Latus hedrae | $= \frac{r\sqrt{10-2\sqrt{5}}}{\sqrt{5}} = 1,051462. r$ | |
| II. Radius circuli | $= \frac{r\sqrt{10-2\sqrt{5}}}{\sqrt{15}} = 0,607062. r$ | |
| III. Area hedrae | $= \frac{2 r r (5-\sqrt{5})}{10\sqrt{3}} = 0,478727. r r$ | |
| IV. Superficies | $= \frac{6 r r (5-\sqrt{5})}{\sqrt{3}} = 9,574542. r r$ | |
| V. Soliditas | $= \frac{2 r^3 \sqrt{10+2\sqrt{5}}}{3} = 2,536150 r^3$ | |

Pro harum formularum evolutione numerica notasse iuuabit, esse $\sqrt{10-2\sqrt{5}} = 4 \sin. 36 \text{ gr.}$, $\sqrt{10+2\sqrt{5}} = 4 \cos. 18 \text{ gr.} = 4 \sin. 72 \text{ gr.}$ et $5-\sqrt{5} = 4\sqrt{5} \sin. 18 \text{ gr.}$ praeterea pro hedris triangularibus semper esse $y = \frac{x}{\sqrt{3}}$.

Casus Quartus.

Pro hedris triangularibus, quarum sex in angulis solidis concurrunt.

§. 17. Quia hic sex anguli plani concurrunt, in hedris sphaericis singuli anguli erunt $\frac{360}{6} \text{ gr.} = 60 \text{ gr.}$, quorum summa in quolibet triangulo cum sit $180 \text{ gr.} = \pi$, area horum triangulorum euanescit et numerus hedrarum fiet infinitus. Scilicet tota superficies sphaerica in infinita triangula diuisa concipi potest, ita vt ipsa sphaera hoc corpus regulare exhibeat, cuius superficies est

$$= 4 \pi r r = 12, 56637060. r r,$$

soliditas vero $= \frac{4}{3} \pi r^3 = 4, 18879020. r^3$; vnde intelligitur, sphaeram merito inter corpora regularia numerari. Manifestum autem est simili modo superficiem sphaerae etiam in innumera quadrata, vel etiam hexogona regularia, diuisam concipi posse.

Casus Quintus.

Pro hedris quadratis, quarum ternae in angulis solidis concurrunt.

§. 18. Hic igitur est $n = 4$ et cuilibet hedrae quadratae planae in superficie sphaerica respondet quadrilinum sphaericum ABCD, cuius singuli anguli erunt $= 120 \text{ gr.} = \frac{2\pi}{3}$, quoniam tres tales anguli totam peripheriam complere debent. Hinc summa quatuor angulorum erit $= \frac{4\pi}{3}$, vnde, ablatis 2π , remanent $\frac{2\pi}{3}$, ita vt area futura sit $= \frac{2\pi}{3} r r$, quae in tota superficie sphaerae sexies continetur, ita vt hoc polyëdron ex sex hedris planis quadratis formetur, vnde etiam Hexaëdron vocatur, quae denominatio cum cubo congruit. Quia igitur in iis dantur 24 anguli plani, eorum

Tab. I.
Fig. 2.

rumque terni in singulis angulis solidis concurrunt, numerus angulorum solidorum erit = 8.

§. 19. Sit nunc punctum O centrum cuiusque hedrae sphaericae A B C D, unde ad unum angulum A ducto arcu O A et demisso in latus A B perpendicularo O P, in triangulo O A P debet esse

$$\text{fin. } AP = \frac{x}{2r} \text{ et fin. } AO = \frac{y}{r}.$$

Quia nunc angulus

$$\alpha = 60 \text{ gr. et } \xi = 45, \text{ fit fin. } \alpha = \frac{\sqrt{3}}{2},$$

$$\text{cof. } \alpha = \frac{1}{2}, \text{ cot. } \alpha = \frac{1}{\sqrt{3}};$$

$$\text{fin. } \xi = \text{cof. } \xi = \frac{1}{\sqrt{2}} \text{ et cot. } \xi = 1.$$

Hinc igitur ex regulis supra datis colligimus

$$\text{cof. } AP = \frac{\text{cof. } \xi}{\text{fin. } \alpha} = \sqrt{\frac{2}{3}} \text{ et}$$

$$\text{cof. } AO = \text{cot. } \alpha \cdot \text{cot. } \xi = \frac{1}{\sqrt{3}}.$$

Hinc ergo porro fit

$$\text{fin. } AP = \frac{1}{\sqrt{3}} = \frac{x}{2r} \text{ et fin. } AO = \sqrt{\frac{2}{3}} = \frac{y}{r},$$

unde habebimus

$$x = \frac{2r}{\sqrt{3}} \text{ et } y = \frac{r\sqrt{2}}{\sqrt{3}}$$

sicque colligetur

$$\sqrt{yy - \frac{1}{4}xx} = \frac{r}{\sqrt{3}} \text{ et } \sqrt{rr - yy} = \frac{r}{\sqrt{3}}$$

§. 20. Ex his ergo valoribus pro Hexaëdro seu cubo sequentes adipiscimur valores:

I. Latus hedrae $= \frac{2r}{\sqrt{3}} = 1,154700.r$

II. Radius circuli $= \frac{r\sqrt{2}}{\sqrt{3}} = 0,816496.r$

III. Area

- III. Area hedrae $= \frac{4rr}{3} = 1,333333 \cdot rr$
- IV. Superficies $= 8rr = 8,000000 \cdot rr$
- V. Soliditas $= \frac{8r^3}{3\sqrt{2}} = 1,539600 r^3$

Casus Sextus.

Pro hedris pentagonis, quarum ternae in angulis solidis concurrunt.

§. 21. Hic igitur est $n = 5$, et singuli anguli hedrae sphaericae pentagonae iterum erunt $120 \text{ gr.} = \frac{2\pi}{3}$, et talium quinque angulorum summa erit $\frac{10\pi}{3}$, vnde, ablatis 3π , remanet $\frac{\pi}{3}$. Hinc area erit $\frac{\pi rr}{3}$, quae in tota superficie sphaerae duodecies continetur, sicque hoc corpus formabitur ex duodecim hedris pentagonis, vnde etiam Dodecaedron appellari solet, et quia omnino dantur $5 \cdot 12 = 60$ anguli plani, eorumque terni in angulis solidis coeunt, numerus angulorum solidorum erit $= 20$.

§. 22. Si hic vt haecenus constituatur triangulum sphaericum rectangulum O A P, erit angulus $\alpha = 60 \text{ gr.}$ et $\xi = 36 \text{ gr.}$ vnde habetur

$$\begin{aligned} \sin. \alpha &= \frac{\sqrt{5}}{2}, \cot. \alpha = \frac{1}{\sqrt{2}}, \\ \sin. \xi &= \frac{\sqrt{10 - 2\sqrt{5}}}{4}, \cos. \xi = \frac{\sqrt{5+1}}{4} \text{ et} \\ \cot. \xi &= \frac{\sqrt{5+2\sqrt{5}}}{\sqrt{5}} \end{aligned}$$

hincque colligimus

$$\begin{aligned} \cos. A P &= \frac{\cos. \xi}{\sin. \alpha} = \frac{\sqrt{5+1}}{2\sqrt{2}} \text{ et} \\ \cos. O A &= \frac{\sqrt{5+2\sqrt{5}}}{\sqrt{15}}, \end{aligned}$$

vnde fit

B 3

sin.

fin. A P = $\frac{\sqrt{3}-\sqrt{5}}{\sqrt{6}} = \frac{x}{2r}$, ideoque

$x = \frac{2r\sqrt{3}-\sqrt{5}}{\sqrt{6}} = \frac{r\sqrt{5}-2\sqrt{3}}{\sqrt{3}} = \frac{r(\sqrt{5}-1)}{\sqrt{3}}$,

vbi notetur esse $\sqrt{5}-1 = 4$ fin. 18 gr.
tum vero erit

fin. O A = $\frac{\sqrt{10}-2\sqrt{5}}{\sqrt{15}} = \frac{y}{r}$ ideoque

$y = \frac{r\sqrt{10}-2\sqrt{5}}{\sqrt{15}}$,

vbi notetur esse $\sqrt{10}-2\sqrt{5} = 4$ fin. 36 gr. Ex his
autem colligitur

$\sqrt{yy - \frac{1}{4}xx} = \frac{r\sqrt{10+2\sqrt{5}}}{2\sqrt{15}}$

(vbi notasse iunabit esse $\sqrt{10+2\sqrt{5}} = 4$ cof. 18 gr.) et

$\sqrt{rr - yy} = \frac{r\sqrt{5+2\sqrt{5}}}{\sqrt{15}}$,

tum autem erit

$x\sqrt{yy - \frac{1}{4}xx} = \frac{\sqrt{10-2\sqrt{5}}}{3\sqrt{5}}$.

§. 23. Hinc igitur pro dodecaedro, Sphaerae, cuius radius = r , inscripto sequentes inuenimus determinationes:

I. Latus hedrae = $\frac{r\sqrt{5}-1}{\sqrt{3}}$ = 0,713644 r

II. Radius circuli = $\frac{r\sqrt{10}-2\sqrt{5}}{\sqrt{15}}$ = 0,607062 r

III. Area hedrae = $rr \frac{\sqrt{5}}{6} \sqrt{10-2\sqrt{5}}$ = 0,876218 rr

IV. Superficies = $2rr\sqrt{5} \sqrt{10-2\sqrt{5}}$ = 10,514616 rr

V. Soliditas = $\frac{2r^3(5+\sqrt{5})}{3\sqrt{3}}$ = 2,785164 r^3

pro ultimo valore notetur esse $5+\sqrt{5} = 4\sqrt{5}$ fin. 54 gr.

§. 24. Sic igitur nacti sumus quinque illa corpora regularia, quorum inuestigatio vulgo laborem non parum

rum molestum, atque imprimis figuras maxime intricatas, requirere solet, quorum naturam hic tam facile et prope- modum sine figuris ex theoria sphaerica deduximus, unde simul patet ipsi sphaerae sextum locum merito concedi. Quo autem ea facilius inter se comparare liceat omnes eorum determinationes hic iunctim conspectui exponamus:

Corpus re- gulare.	Latus cu- iusque hedrae.	Radius circl. cir- cumscripti	Area vnus hedrae.	Superficies tota.	Soliditas corporis.
Tetraëdron.	1,63299r	0,94281r	1,15470rr	4,61880rr	0,51320r ^s
Octaëdron.	1,41421r	0,81650r	0,86602rr	6,92820rr	1,33333r ^s
Icosaëdron.	1,05146r	0,60706r	0,47873rr	9,57454rr	2,53615r ^s
Hexaëdron.	1,15470r	0,81650r	1,33333rr	8,00000rr	1,53960r ^s
Dodecaëdron.	0,71364r	0,60706r	0,87622rr	10,51462rr	2,78516r ^s
Sphaera.	0,00000r	1,00000r	0,00000rr	12,56637rr	4,18870r ^s

§. 25. Hinc igitur, patet Dodecaëdron prae reli-
 liquis tam maximam superficiem quam soliditatem habere,
 unde merito suspicari licet, totam sphaerae superficiem
 commodissime duodecim pentagonis planis obduci posse.
 Etsi enim superficies sphaerica nullo modo figuris pla-
 nis, nisi sint quam minimae, exacte repraesentari po-
 test: tamen nouimus, sphaeras per lacinias chartaceas,
 quae in polis coeant, satis accurate obduci solere, dum
 scilicet charta aliquantillum in medio se expandi patitur,
 ita vt quampiam gibbositatem recipiat convexitati sphae-
 rae conuenientem. Talem igitur effectum multo magis in
 pentagonis chartaceis expectare licebit, hicque modus vul-
 gari longe anteferendus videtur, ideo quod hic nusquam plu-
 res tribus anguli plani sint iungendi, cum more solito ad
 minimum

minimum duodecim laciniae in polis concurrere debeant, id quod plerumque sine insigni vitio vix praestare licet.

§. 26. Operae igitur pretium erit inuestigare, quam exacte duodecim illa pentagona, in quae superficies globi ab inscripto Dodecaëdro diuiditur, figuris planis obduci queant; Hunc in finem primo omnes dimensiones vnius pentagoni sphaerici accurate determinemus, vbi quidem sufficiet vni- cum sectorem A O B condiderasse, existente scilicet cen- tro talis pentagoni in puncto O, et radio sphaerae ma- nente perpetuo = r. Hic igitur demisso perpendicularo O P erunt anguli $\alpha = 60^\circ$ et $\beta = 36^\circ$, area vero talis pen- tagoni supra est inuenta $\frac{\pi r r}{3} = 1,0471975. r r$: tantam igitur etiam aream figura plana inducenda recipere de- bebit.

§. 27. Nunc more solito triangulum sphaericum A O P euoluamus, ope formularum $\text{cof. } A P = \frac{\text{cof. } \epsilon}{\text{fin. } \alpha}$ et $\text{cof. } O A = \text{cot. } \alpha. \text{cot. } \beta$

$$\alpha \text{ l. cof. } \epsilon = 9,9079576$$

$$\text{subtr. l. fin. } \alpha = 9,9375306$$

$$\text{l. cof. } A P = 9,9704270$$

$$\text{ergo } A P = 20^\circ. 54'. 19''$$

$$\text{siue } A P = 75259''$$

$$\text{ad. l. } A P = 4,8765584$$

$$\text{adde } = 4,6855749$$

$$9,5621333$$

$$\text{Arcus } A P = 0,3648660.r$$

$$\text{ad. l. cot. } \epsilon = 10,1387390$$

$$\text{adde l. cot. } \alpha = 9,7614394$$

$$\text{l. cof. } O A = 9,9001784$$

$$\text{hinc } O A = 37^\circ. 22'. 38''$$

$$\text{siue } O A = 134558''$$

$$\text{ad. l. } O A = 5,1289095$$

$$\text{adde } - 4,6855749$$

$$9,8144844$$

$$\text{Arcus } O A = 0,6523556.r$$

§. 28.

§. 28. Eodem modo etiam computemus quantitatem arcus OP ex formula

$$\begin{array}{r} \text{cos. } OP = \frac{\text{cos. } \alpha}{\text{sin. } \beta}, \text{ vt fequitur} \\ \text{a l. cos. } \alpha = 9,6989700 \quad \text{ad l. } OP = 5,0576014 \\ \text{subtr. l. sin. } \beta = 9,7692187 \quad \text{adde } 4,6855749 \\ \hline \text{l. cos. } OP = 9,9297513 \quad \text{9,7431763} \\ \text{ergo } OP = 31^\circ. 43'. 3'' \quad \text{Arcus } OP = 0,5535749.r \\ \text{fue } OP = 114183 \text{ sec.} \end{array}$$

§. 29. Consideremus nunc pari modo pentagonum regulare planum, seu potius tantum eius partem quintam, vni lateri respondentem ab , cuius latus fit ab , centrum circuli circumscripti o , eiusque radius oa , qui, quia tanquam incognitus spectari debet, ponatur $oa = z$, ac demisso ex o in latus ab perpendicularo op , ob angulum $oap = 36$ gr. erit $ap = z \text{ sin. } 36$ gr. et $op = z \text{ cos. } 36$ gr. ideoque $ap = 0,5877853.z$ et $op = 0,8090170.z$; area vero trianguli oap erit $= 0,2377671.zz$.

Tab. I.
Fig. 2.

§. 30. Quia autem in hac figura angulus oap est tantum 54 gr. dum in sphaera erat 60 gr., eo angulus sphaericus nequam obtegi poterit, sed nimis parvus est 6 gradibus. Ad hunc ergo defectum supplendum lateri ab adiungatur segmentum circulare $a\pi b$, cuius arcus cum chorda faciat angulum $pa\pi = 6$ gr. vt fiat angulus $oap\pi = 60$ gr. angulo scilicet OAP obtegendo aptus. Huius arcus centrum sit in v , ductaque recta $va = v\pi$, ob angulum $va\pi = 90$, erit angulus $av\pi = 6$ gr.; quare si ponamus $va = v$, erit $\frac{ap}{v} = \text{sin. } 6$ gr. ideoque

$$v = \frac{ap}{\text{sin. } 6 \text{ gr.}} = \frac{z \text{ sin. } 36 \text{ gr.}}{\text{sin. } 6 \text{ gr.}}$$

Vnde fit $v = 5,6232078.z$ et $l. \frac{v}{z} = 0,7499841$.
 Cum igitur arcus $a\pi$ contineat 6 gr. $= \frac{\pi}{30}$, eius quantitas
 erit $a\pi = \frac{\pi}{30} v = 0,5888643.z$, qui si ducatur in $\frac{1}{2} v$,
 prodibit area sectoris $av\pi = 1,655652.z^2$. Hinc auferatur
 area trianguli $vpa = \frac{1}{2} ap.vp = \frac{1}{2} v \sin. 6 \text{ gr.} = \frac{1}{2} v v \cos. 6 \text{ gr.} = \frac{1}{2} v v$
 $\sin. 12 \text{ gr.} = 1,643566.z^2$, et remanebit area semi-seg-
 menti $\theta pa = 0,012086.z^2$, quae addita ad aream trian-
 guli $\theta pa = 0,237767.z^2$ producet aream trilinei
 $o a \pi = 0,249853.z^2$

quae decies sumpta dabit aream totius figurae planae quam
 quaerimus $= 2,49863.z^2$. Denique cum fit
 $vp = v \cos. 6 \text{ gr.} = 5,592403$, haec linea a $v\pi = v$
 subducta. relinquet sagittam $p\pi = 0,030804$, vnde fit re-
 cta $o\pi = 0,839821.z$

§. 31. Omnes igitur has determinaciones, quas
 tam pro figura sphaerica quam pro figura plana inuenimus,
 ita repraesentemus, vt vno obtutu percipi queant

Pro Pentagono sphaerico
 $OA = 0,6523556.r$
 $AP = 0,3648660.r$
 $OP = 0,5535749.r$
 tota area $= 1,0471975.r^2$

Pro Pentagono plano.
 $oa = z$
 $a\pi = 0,5888643.z$
 $o\pi = 0,8398210.z$
 tota area $= 2,49863.z^2$

§. 32. Vt nunc hae duae figurae satis exacte in-
 ter se congruere queant, dum scilicet charta circa medium
 θ aliquantillum expanditur, quod humectatione facillime
 obtinetur, manifestum est, extremitates, vbi talis expansio
 locum non habet, exacte inter se conuenire debere, ita vt
 fiat $a\pi = AP$ siue $0,5888643.z = 0,3648660.r$, vnde
 colligitur

$$z = \frac{0,3648660.r}{0,5888643} = 0,6196096.r \text{ et } \frac{1z}{r} = 0,6196096$$

hoc

hoc igitur valore substituto praecedentes determinationes ad sequentes valores reducentur:

Pro Pentagono sphaerico	Pro Pentagono plano.
A O = 0,6523556.r	$o a = 0,6196097.r$
A P = 0,3648612.r	$a \pi = 0,3648612.r$
O P = 0,5535749.r	$o \pi = 0,5175824.r$
tota area = 1,0471975.r	tota area = 0,9591895.r

Vnde apparet per expansionem chartae rectam $o a$ incrementum capere debere = 0,0327459.r, quod est fere vicesima pars totius longitudinis; at vero recta $o \pi$ capere debet incrementum 0,0359925.r, quod valet circiter partem decimam quartam; denique totius superficiei incrementum erit = 0,0880080, quae est pars fere vndecima: tantam autem expansionem chartam recipere posse experientia fatis declarat, hinc itaque sequens problema commode resolvere poterimus.

Problema.

Superficiem dati globi per duodecim pentagona plana quam fieri potest exactissime obducere.

Solutio.

Sit radius globi dati = r , et in plano describatur circulus radio $z = 0,6196097.r$, cui inscribatur pentagonum regulare, super cuius singulis lateribus adiungantur segmenta circularia $a b$ radio

$$= v = 5,6232078.z = 3,484114.r$$

tum huiusmodi duodecim pentagona accurate ex charta excindantur, iisque ternis ad angulos coniungendis superficies globi fatis perfecte obtegi poterit.